

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 30.—	celo leto naprej	K 34.—
pol leta	15.—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	7-50	celo leto naprej	K 40.—
na mesec	2-50		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Iskajna vsak dan zvečer izvažamo nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parte in zalvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na nove pisarne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 28.—	četrt leta	7.—
pol leta	14.—	na mesec	2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34.

Cesar v smrtni nevarnosti.

Gorica, 10. novembra. (Kor. urad.) Cesar se je mudil danes z bolgarskim carjem v Gorici in Palmanovi. Vožnje so se udeležili tudi princa Boris in Ciril bolgarski ter princ Feliks Parmski. V glavni cerkvi v Gorici sta se udeležila oba zavezniška vladarja zelo izrazite božje službe. Iz Palmanove se je peljal car Ferdinand po posebnem programu na fronto, cesar Karel pa je v prostoru pri Strasoldu in Cervignanu inspiciral tam skozi prihajajoče čete. Na povratku so v bližini Rude poskusili priti preko Soči vzprednega hudournika, ki je bil še pred malo dnevi suh. Cesarjev avtomobil je pri tem zavozil neposredno nad nekim malim jezom v globokem vodu, vsled česar se je motor ustavil. Za njim prihajajoče tovorni avtomobil naj bi bil potegnil cesarjev avtomobil iz vode. Tudi ta avtomobil se je ustavil vsled kratkega stika. Telesni lovec Reisenbichler in narednik telesne gardne pehotne stotnije Tomek sta šla v vodo, da ponese ta cesarja na breg. Pri tem se je zgodila nesreča, ki so jo ravno s sledečim avtomobilom k hudourniku dospeli osebe cesarjevega spremstva z grozo opazovale. Pod telesnim lovecem so se odkrhnili kamni jez. V tem trenutku so zagrnil valovi telesnega loveca ter ga potegnili v vrtinec po silnih naličih visoko narasle reke. Cesar, ki je videl svojega telesnega loveca v smrtni nevarnosti, ga v brezprimerni zvestobi do svojega sluge, ni izpustil, ravnotako malo pa tudi gardni narednik Tomek cesarja. Tako je zamesto cesarja s telesnim lovecem in gardistom v deroče valove preko jez. Princ Feliks Parmski, cesarjev svak, žigar avtomobil je v tem obupnem trenutku dospel na breg, je skočil prvi zaviti v kožu in s polno opremo v vodo, da pride vladarju na pomoč. V sled tega heroičnega sklepa in brezprimerno požrtvovalnega dela spremstva se je posrečilo cesarja po težkem naporu potegniti iz vode. Cesar Karel, princ Feliks Parmski, telesni lovec Reisenbichler in gardni narednik Tomek drug drugega niso izpustili. Tudi častnik, ki je ta dan vodil cesarjev telesni avtomobil, je skočil v vodo. Vse te je končno zametlo do neke breze v strugi, ob katero so se za silo oprli. Med tem sta pohitela dva častnika ob reki navzdol, da sprejmeta cesarja in njegovo spremstvo, ki so jih valovi odnašali. Prvi drog, ki so ga pomolili v derečo reko, je bil prekratek. Končno so našli na močvirnem bregu težko bruno, ki so je položili s težavo na vodo. Kakovost brega je silno ovirala poskuse rešiti cesarja. S težkimi, metre dolgimi hodi so lomili rušiči vedno iznova krhajoče se skale. Že en korak od brega je zmanjkalo tal. Voda v drvela v vrtincih in grozno sumela. Kljub temu je skočilo več šoferjev, ne da bi si bili trementek pomišljali, v vodo, da napravijo skupaj s častniki zvezo med bregom in krajem, kjer je stal cesar. Cesar, ki je našel ob brezi, ki se je pod deročimi valovi vedno vpgibala, slabotno oporo in ki ga je voda vedno iznova preplavljala, ni izgubil niti za trenutek prisotnosti duha. Odgovarjal je na kilce svojih rešilcev mirno določno. Ko je bila po težkih mišutah napravljena zveza med bregom in brezo in so hoteli cesarja spraviti na suho, je bila prva njegova misel njegov svak in njegovi službaniki, ki so se borili kakor oni z valovi. Treba je bilo poziva, ki ni poznal nobenih mej pokorščine, da je cesar, držač se hloda, splaval kot prvi na breg. Ko je dospel na breg, je ostal tam tako dolgo, da so potegnili iz valov tudi zadnjega moža. Solnce je bilo že zašlo, ko se je posrečilo težavno rešilo delo.

»To ravno je vojna, ki mnogo zahteva,« tako je bila sodba vladarjeva, ki je stopil zopet v avtomobil, popolnoma premočen, da se vrne v svoje bivališče. Cesar se počuti dobro. Ponoči po svoji rešitvi iz življenske nevarnosti je

že sprejemal poročila. Spremistvo Njegovega Veličanstva je imelo težko nalogo, da obvesti cesarico o nezdobi. Ona je pričakovala, kakor vedno, cesarja pri povratku. Cesarica je izrekla globoko zahvalo vsem, ki so pomagali pri rešitvi, ko je bila polagoma obveščena o nezdobi.

Gorica, 11. novembra. (Kor. urad.) Danes se je odpeljala cesarska dvojica z nadvojvodo Maksom in princem Feliksom Parmskim v bivališče bolgarskega carja, kjer so zajutrkovali. S cesarsko dvojico se je peljal prvi najvišji dvornik princ Hohenlohe, najvišji dvornik Njega Veličanstva grof Esterházy, dvorna dama gospa pl. Kally in šef generalnega štaba baron Arz. Popoldne se je cesarska dvojica vrnila.

Gorica, 11. novembra. (Kor. ur.) Njegovo Veličanstvo nemški cesar je dospel danes na jugozapadno bojišče. Na neki mali postaji na Krasu je sprejel cesar in kralj Karel svojega prijatelja in zaveznika. K sprejemu so došli tudi nadvojvode Maks, Friderik in Evgen, kakor tudi princ Feliks Parmski. V spremstvu cesarja in kralja so pričakovali nemškega cesarja prvi najvišji dvornik princ Hohenlohe, generalni adjutant feldmaršallajnant princ Lobkovic, generalni polkovnik baron Dankl, ki je pridružen cesarju v častno službo, šef generalnega štaba general baron Arz, šef vojaške pisarne general baron Marterer in službujoči krilni pobočnik major grof Hunyady. Na peronu je stala častna stotinja pešpofka št. 99 z zastavo in godbo. Ob 5. uri 10. minut popoldne se je nemški cesar pripeljal na kolodvor. Naš vladar je stopil na rob perona. Kakor hitro se je vlak ustavil, je izstopil cesar Viljem iz svojega voza. Cesarja sta se pozdravila in si presrečno segla v roke ter se ponovno poljubila. Po daljšem pogovoru, v katerem je nemški cesar našemu vladarju ponovno čestital k rešitvi, je nemški cesar pozdravil k sprejemu došle nadvojvode in princa Parmskega, potem vladarjevo spremstvo, dočim je naš cesar pozdravil spremstvo nemškega cesarja. Oba cesarja sta potem posetila drug drugega, cesar Viljem je obiskal tudi cesarico Zito. Kmalu na to je prispel bolgarski car Ferdinand s princema Borisem in Cirilom. Izvršilo se je daljše pozdravljanje med vladarji. Ob 7. zvečer je bila pri Njegovemu Veličanstvu cesarju in kralju večerja za vladarje, nadvojvode in prince, istočasno za sestre in dvornem vladiku posebej. Po presrečnem slovesu je nemški cesar nadaljeval svoj pot na fronto. Bolgarski car in naša cesarska dvojica so se vrnili v svoje bivališče, da od tam nadaljujejo svoj pot na fronto.

Povodom rešitve cesarja Karla iz smrtni nevarnosti se je vršil danes v ljubljanski stolnici slovesen Te Deum, katerega so se udeležili predstavitelji vojaških in civilnih oblasti ter mnogo občinstva.

Celovec, 11. novembra. (Kor. urad.) Povodom srečne rešitve cesarja in osvoboditve koroških mej sovraznika se je vršil danes v stolni cerkvi Te Deum. Mesto je v zastavah.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. urad.) Pod vtiskom vesti o rešitvi cesarja se je zbral danes ministrski svet k izredni seji, da poda izraza hvaležnosti božji previdnosti, ki je odvrnila strašno nevarnost od vzvišene osebe, iskreno ljubljene vladarja in avstrijskih narodov ter da izrazi svoje veselje nad cesarjevo rešitvijo.

Dunaj, 11. novembra. Prihodnja seja gosposke zbornice se vrši v torej 13. t. m. ob 3. popoldne. Dnevni red: Izraz veselja gosposke zbornice povodom rešitve cesarja iz resne smrtni nevarnosti.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. urad.) Povodom rešitve cesarja so državna in

mesna ter mnoga privatna poslopja razobesila zastave. Zvečer se je vršila v Štefanovi cerkvi zahvalna božja služba, katere se je udeležila cesarjeva mati Jožefa in tisočglavo občinstvo. Po končani božji službi je ljudstvo pelo cesarsko pesem.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. urad.) Predsednik gosposke zbornice knez Windischgrätz je prišel k ministrskemu predsedniku dr. vitezu Seidlerju ter mu izrazil v imenu predsedstva gosposke zbornice hvaležno veselje nad srečno rešitvijo cesarja.

Poljsko vprašanje odloženo ali opuščeno.

Dunaj, 11. novembra. V poslanski zbornici se je v petek dostojno končala ena najpomembnejših debat. Zanimivo je, da je objavila oficijelna »Reichsrats-Korrespondenz« o tej seji najboljše in najočnejše poročila v letošnjem zasedanju. Vse nujne interpelacije je objavila doslovno, a vse govore zelo obširno; ni se izognila niti zelo ostrih izjav, kakršne je doslej vedno skrbno potlačevala.

Kaj naj vse to pomenja? Tudi konec marca t. l. smo doživeli povsem enake prizore. Takrat so bili nemški »Belangi« že »gotova stvar«. Poleg nemškega državnega jezika, razdelitve Češke po želji Nemcev, je bilo isto tako že povsem dognano vprašanje o odcepitvi Galicije. In znano je, da so bili tozadevni cesarski reskripti že pripravljeni, a 5. april je bil določen za objavljenje.

Toda ruska revolucija je vzbudila velike nade v naših vodilnih krogih in grof Czernin je izjavil celemu svetu, da je tudi naša država pripravljena na mir pod pogoji, ki jih proglašata demokratična Rusija, mir brez aneksij in odškodnin, mir demokratizacije in samoodločbe narodov. Umeje se, da bi bili cesarski reskripti o nemškem državnem jeziku naravnost grd dementi Czerninovih lepih izjav. Zato so »Belangi« padli!

Poljsko vprašanje je igralo te dni podobno vlogo in na merodajnih mestih zabornice takorekoč postavila z dnevnega reda. Kakor težak kamen na prstih leži poljsko vprašanje na poti avstrijskim državnikom, ki bi hoteli skleniti mir z Rusijo — brez aneksij in brez odškodnin! Ako so pa celo Poljsko že odtrgali od Rusije, kako naj sedejo k takim mirovnim pogajanjem? In prav zdaj je prišla vmes Leninova revolucija in njegova mirovna ponudba. Velike nade se stavljajo v Lenina, toda tudi on ima mirovno formulo: brez aneksij in brez odškodnin! Kako bi bila le možna taka pogajanja, ako je Avstrija celo Poljsko že — anektirala? Jasnno je torej, da je tu zopet zelo na poti poljsko vprašanje, ki je osrednji vevsilil ne smeta rešiti sami, ako hočeta stopiti z Rusijo v kakršnakoli pogajanja. Zato je pač naravno, da je poslanska zbornica nehoče opravila zunanemu ministru veliko uslugo, da je »preprečila« izvršitev napovedane proglasitve poljskega kraljevstva. Za zdaj se smatra torej to vprašanje odloženo. Ali bi mogli smatrati načrt, kakršen je bil skovan v Berlinu, tudi za opuščeno, to pokaže najbližja bodočnost. Zlasti nadaljni potek ruskih homatij. Ako bodo ruske razmere merile dosledno na možnosti vsprejemljivega miru, tedaj bodo morali tudi Poljaki odločneje nasloniti se na ostale slovanske narode in zahtevati svoje ujedinjenje na podlagi načela o samoodločbi narodov.

Poslanec Stapinski je vendar izjavil že v tej debati, da rešitev poljskega vprašanja brez istočasne rešitve češkega, ukrajinskega in jugoslovanskega vprašanja bi ne bila nikaka rešitev. Ali vzklik temu nas je hotel potolažiti in prikljubiti z rešitvijo za zdaj vsaj poljskega vprašanja, češ: ustanovitev nove slovanske države je za ostale Slovane že sama na sebi eno jamstvo več za njihove težnje. Poljaki vedo dobro, s kom imajo in bodo še imeli

opraviti na vztoku in zapadu, zato potrebujejo blizu sebe resničnih, pravih prijateljev in zaveznikov. Stapinski kakor poznejši poljski govornik dr. Clombinski sta jasno in glasno povedala, da nameravana rešitev poljskega vprašanja ne odgovarja poljskemu narodnemu idealu. In tu sta zadela ob trdo kost nemškega odpora. Nemčija je slepa in gluha za take poljske zahteve, kajti nikdar prostovoljno ne odstopi Poznanja in Gdanskega novemu poljskemu kraljevstvu, čeprav bi to bilo v personalni uniji z Avstro-Ogrsko monarhijo.

Vsi merodajni krogi natančno vedo, kam merijo poljski ideali. Saj so jim svoječasno naravnost namigavali, da so Poljaki največji avstrijski in obenem pruski iredentisti. Se ni dolgo, ko jim je »Reichspost« očitala, da so vsi vkup idealni veleizdajalci, ali pri tem praktični politiki, ker jih njihovi ideali nič ne ovirajo pri — glasovanju za proračun.

Umevno je torej, da v najmerodajnejših krogih ni nikakega navdušenja za poljsko vprašanje, da tu ne govori docela nič srce, marveč le hladen razum. Ako jim kaže, so za poljsko kraljevstvo, in ako jim danes ali jutri kaže bolje nekaj drugega, tedaj povsem hladnokrvno puste tudi Poljake na cedilo. Kakor danes stoji stvar, je junak dneva Lenin in na dnevnem redu njegov mirovni program. Poljaki pa lahko počakajo. Mogoče, da bodo zopet junaki dneva, mogoče pa je tudi, da bodo njihovi današnji nemški prijatelji na nje pozabili. In tedaj se bodo bratje Poljaki zopet spominjali, da so Slovani tudi oni in da treba istočasno s češkim, ukrajinskim in jugoslovanskim vprašanjem rešiti tudi — veliko združenje celokupnega naroda poljskega. Ali bi ne bilo bolje, lepše, častnejše, da niso Poljaki sploh nikdar opustili tega načela slovanske vzajemnosti in medsebojne podpore?

Czerninov dementi o poljskem vprašanju v »Fremdenblattu«.

»Fremdenblatte« prinaša pod napisom »Mirovno vprašanje« tale izjavjanja: Tridnevno bivanje zunanega ministra v Berlinu je dalo povod za popolnoma napačne komentarje. Vzrok teh nevezdržnih vesti ne bomo preiskavali. Ljudje, ki se berolinskih pogajanj niso udeležili in ki sploh vedeti niso mogli, kaj se je tam govorilo, so spravili to vest v svet, drugi pa so ji resno verjeli. V nezvoznem razburjenem času, v katerem živimo, so napravile te vesti vtisk. Zunanji minister je želel, kakor je to njegova dolžnost razgovoriti se čimprej z novimi državnimi kanclerjem o vsej velikih poredih vprašanjih in bilo mu je do tega, da prihrani mnogo starejšemu z delom preobloženemu grofu Hertlingu potovanje na Dunaj. Kompleks vprašanja, ki jih je treba danes med Dunajem in Berlinom razmotrivati, je zelo velik. Tridnevne konference komaj zadostujejo, da se vrši razgovor o teh različnih zadevah. Med njimi se je seveda govorilo tudi o poljskem vprašanju. Saj je vendar dolžnost vodilnih državnihnikov, da se razgovore o velikih aktualnih vprašanjih in jih pripravljajo predno se predložijo ostalim kompetentnim faktorjem. Na drugi način se državni akti vendar ne dajo izvršiti. Dogodki na svetovnem odru se pade. Nikdo ne more vedeti, kako blizu ali kako daleč je mir. Da bomo mogli skupno in z uspehom nastopiti na mirovni konferenci, si morajo biti zavezniki med seboj edini glede smeri. Če sklepajo iz teh dejstev gotove stranke pri nas, da se je zunanji minister v svoji politiki preokrenil, ali da namerava izvršiti obrat, je to v temelju napačno ter je treba kar najbolj energično nastopiti takemu domnevanju. Program č. in kr. vlade se ni za las premaknil. Cilj ostane isti: čimprejšnji častni mir! Poljska je samostojna država, novi mogotci v Rusiji priznavajo poljskemu narodu pravico, da sam odloča o svoji bodočnosti. Nemčija in mi smo že vpoštevali željo poljskega naroda ter priznali samostojno državnost Poljske. Če bo Poljska oni dan, ko se bo sklepal mir, izrekla željo, da se ožje priklopi avstro - ogrski monarhiji, potem ne bo vzroka, da bi kraljevstvo odvrčali od sebe. Poljska je samostojna in nam prijazna država. Sama bo odločala o svoji bodočnosti državnosti.

12 in pol milijard je podpisala Nemčija. Sme li Avstrija zaostati? Vsak naj podpiše sedmo vojno posojilo!

Iz govora poslanca dr. Rav-niharja v poljski debati.

(Plenarna seja poslanske zbornice 9. novembra.)

V slovenskem delu svojega govora je poslanec dr. Ravnihar zatrjeval Poljake, da uživajo njih težnje pri Jugoslovanih vse simpatije in popolno razumevanje. Ne proti tem težnjam se obračajo današnji naši protesti. Stavimo zopet le člin silobrana, v kateri so nas potlenili ne toliko narodni nasprotniki naši, kakor nam neprijazne vlade, ki hočejo Poljakom navidezno dobro, nam pa očitno zlo.

(Nadaljuje nemški.) Visoka zbornica! Mi Jugoslovani se moramo priključiti protestom proti načrtom, kakor nam jih poročajo iz Berlinu. Včerajšnja izjava ministrskega predsednika v budgetni dvorani in njegova pravkar oddana v tej visoki zbornici nas ne morete pomiriti. Le odločen dementi bi mogli to stori. V tem, kar ti izjavi zamolčite in kar je v njih prozorno, se kaže, da resnica ni predaleč od tega, kar se nam poroča iz nemške prestolice. Hoče se nas postaviti pred zaključna dejstva. Zategadelj prihajamo s svojimi ugovori in svarili pravočasno, dokler ni še vse zamujeno, da so nam kasneje ne bi moglo očitati, da smo četudi neuradnim potom do nas dole vesti z molkom odobruje vzeli naznanje, a tudi zaradi tega, da sami sebi ne moremo ničesar očitati. Naše proteste spremlja najglobljeja resnoba, kar bodi svarilo vsem, ki mislijo, da morejo prezirati naše najvitalnejše zadeve. (Pritrjevanje.)

Ne da bi Poljakom ne privoščili tega, kar so v Berlinu baje dosegli. Privoščimo jim popolno neodvisnost in svobodo njihovega državnega telesa, kakor to želimo samim sebi; to telo naj uživa popolno suverenost in ob morju naj se jim odpru duri v svet. Trdimo celo, da jim tudi Berlin mnogo premalo v primeri s tem, kar so oni dali in kar oni žrtvujejo. Ne glede na njihove velikekarske krvine in druge žrtve, se zdi, kakor da opuščajo Poznanj in kar je najvažnejše dohod do morja. (Pritrjevanje pri delu Poljakov.) Reklo bi se, to je notranja zadeva Poljakov; to je res, toda dvomim, da bi se bilo poprej vprašalo narod poljski. (Pritrjevanje pri delu Poljakov.) V tem pa tiči nezdravo jedro vsega načrta. Ustvarja se poljski iredent, ki vtegne ogrožati svetovni mir. S poljskim kraljem bomo potegnjeni tudi mi v nevarnostni vrtinec. Tu pa že pridejo v poštev tudi naši interesi; kajaj, naj se sodi o vzrokih sedanje svetovne vojne kakorkoli, gotovo je, da ima svoje vzroke tudi v raznih iredentah. Ena izmed nalog miru bode, da enkrat za vselej odpravi vsako iredent. Ali ni dana možnost, da pride bodoči poljski kralj v položaj in da ga narode celo v to prišili, da napove vojno pruskemu kralju? Ali pa mislijo v Berlinu, da pridejo temu v okoliš s tem, da nudijo poljsko krono avstrijskemu cesarju ter prepučajo njemu in narodu poljskemu, kako odpraviti ali omiliti vedno nezadovoljnost? Ne varajmo se; ako Poljaki tudi pristanejo na sedaj objavljeni načrt, ni dvoma, da to stori z več ali manj očitno rezervatno mentalis, da se smatrati to le kot etapo za dosego končnega političnega cilja poljskega. Nezdava je taka rešitev, pravim, in sodim, da so v Berlinu našemu vladarju nastavili past.

Zato so Poljakom vrgli rusinsko kost. Dvomim, da bi jo Poljaki mogli prebiti, tem manj, ako bode ob vznožje Galicije mejila svobodna ukrajinska republika. Dajte Rusinom v bodoči poljski državi še tako avtonomijo, oni se v tej državi nikdar ne bodo mogli žutiti domače, samosvoje in svobodne. S tem ustvarite drugo iredentno v poljski državi samim in s tem novo nevarnost za trajen mir. (Pritrjevanje.)

Vtegnilo bi se reči, to so notranje zadeve bodisi Poljakov bodisi Ukrajincev, ki se vanje drugim ni vtikati. Resnica je to, toda samo do gotove meje, v kolikor namerajo način rešitve tega vprašanja svojih posledic ne steza do nas samih in do naših vitalnih interesov. Zato izjavljamo, da se obračajo naši protesti predvsem proti načrtu, kako se namerava razrešiti poljsko vprašanje in da se namerava to stori prav v sedanjem trenutku. V dobi samoodločbe in svobode narodov so poljskemu narodu dekretirala državno oblika, so jim dekretirala kralja, onim Poljakom, ki so si svojega kralja vedno prosto izbirali iz naroda samega. »Gottesgnadentum« je zopet napravilo skok v srednji vek, ko so narode ko objekte državne oblasti premakli sem-tja, kakor figure na šahovni deski, ko je dogovor med dvema dinastijama odločeval o usodi narodov in njihovih dežela. Ako bi proti temu načinu razrešitve poljskega vprašanja molčali, ustvarili bi močan prejudico za razrešitev tudi vsega ostalega narodnostnega problema. To moramo temnanje v dobi, ko se nam že jasno kažejo te dobre posledice svetovne vojne, ki imajo svoj viden izraz v naših: svoboda in samoodločba narodov, svoboda njihovih dežela in morja, prasta izbira državne forme. Posmehli in krotih z vsega sveta bosta spremljala berolinske načrta, ne samo ker si deli mo kožuž še

slati čete v Italijo, češ, da naj jih pošlje Francija. Italijanski kralj je pošiljal brzojavke v Pariz in London, proseč pomoči, narkar je mogel končno Palmetov doseči, da se ima vršiti vojni svet entente v Rimu. Angleži gonijo na italijansko bojišče ne le Francoze, ampak tudi Amerikance.

Sarrailove čete za Italijo. Vedno bolj se vzdržuje francoska vest, da se opusti Sarrailova ekspedicijska in se njegove čete postavijo na italijansko bojišče. Nerednična trditve. Iz vojne ga poročevalskega stana javljajo: Od entente plačana švicarska »La Democratie« besediči, da so avstrijske oblasti po izpovedi avstrijskih in nemških vojnih korespondentov vstale med vietnike tudi civilno prebivalstvo, ki je ostalo v okupiranih krajih. Ta trditve je seveda popolnoma izmišljena. Med vietnike so šteti izključno neranjeni italijanski vojaki.

Za vrhovnega poveljnika francosko - angleške generalne armade v Benečiji je imenovan general Favolle.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

11. novembra. Včeraj ob zori je šel sovražnik po artiljerijski pripravi, ki se je bila pričela že predjši večer, preko naše izvidne črte v okolišiu Asinga in je napadel postojanka naših zadnjih čet pri Galliju in na hribu Terratu. Po živahnem boju je naloge zasedli to pozicijo. Naši bojujoči se oddelki, kakor tudi skupine brigad Pisa, Toskana in 5. berzaljerskega polka so zopet osvojili izgubljeno ozemlje z zaporednimi energičnimi protinapadi so potisnili sovražnika nazaj in vjeli okoli 100 mož. Nekl oddelke sovražnih srednjih straž, na kateri smo zasedli v kraju Tezze in Suganski dolini, je bil hitro napaden in vjet. Ob Pivni so naše krutine čete vrgle nekaj sovražne oddelke, ki so jih bili napadli na višinah Valdobbiadene. Na to so šle na desni rečni breg in uničile most pri Viduro.

London, 10. novembra. (Kor. urad.)

»Reuter« poroča: Pri včerajšnjem dnevu v Guildhall, katerega so se udeležili Bonar Law, general Jellicoe in lord Curzon, je zagnal napil zaveznikom ter apeliral na skupno delovanje in nesebično ententnih držav v dosegu zmage in svetovnega mira. Objubil je obnovitev Belgije in Srbije ter slavil sedanje stališče Grške, ki stoji sedaj v vrsti med bojevniki za svobodo. Glede Amerike je izjavil, da je trdno pričakovati, da bo ta velika čudovita dežela tudi v bodoče vse svoje vire dala na razpolago za vojno. Končaj je: Dvema našima možgoma in zupanja vrednima zaveznikoma prinašamo spoštljive simpatije. Zaupamo, da bo duh junastva v ruskem narodu raztrgal premoč, ki zakriva sedaj njegovo bodočnost. Italijanski narod in njegovi državni stoji nasproti težkočam, ki jih pa bodo, kakor upamo, premagali. Geddez je govoril v imenu mornarice. Izjavil je, da zaupa mornarica, da bo naš sovražnik, kadar bo prišel dan, da se bo posrečilo, prisliti sovražnika k bitki, brodovje, ki bo kos svoji nalogi. Podmorska vojna centralnih držav se je ponesrečila. Brez dvoma ni zadovoljila onih, ki so jo pričeli. Admiral von Capelle je trdil, da moja izjavjanja v poslanski zbornici niso bila pravilna, nasproti temu trdim, da so bila ta izjavjanja popolnoma točna, da pa izjavjanja nemškega admirala niso odgovarjala resnici. Velike so bile naše izgube ladij in tudi še zmanjšujejo. V tem trenutku zakriva nebo težek oblak in nevihta se zbira zlasti nad Rusijo. Tudi italijansko solnce je zastrto, a oblaki se bodo razmaknili, ker trpi sovražnik vsled pomanjkanja in onemoglosti. Značilno je, da govori sovražnik neprestano o miru. Sovražnik je dolgo ni zadovoljen s sedanjim položajem. On zahteva v svoji častihlenosti še več.

Uspehi naših letalcev v oktobru.

Dunaj, 9. novembra. (Koresp. urad.) V sled močnejše ofenzive, ki jo je pričela naša armada zadnji teden oktobra na italijanskem bojišču in katere so se v veliki meri udeležili tudi naši letalci nad kopnem in nad morjem, so stopili vsi drugi dogodki na polju letalstva v ozadje. Ko se je pričelo dne 24. oktobra bobnajoče streljanje, ki je uvedlo boj, so bili naši letalci že izvršili svoje delo v izvidnih poletih nad sovražno bojišče. Sedaj je bilo močnejše pretiti k sodelovanju s prodiralnimi četami ter jim pomagati v boju proti sovražnim oddelkom, razdirati mostove, ceste in kritja ter jih sploh podpirati. Pomorski letalci so bili, kakor je samo ob sebi umovno, omejeni v poglavitnem na južni del bojišča, zlasti na lagune, kjer so delovali tja daleč na Benečiansko. Tako so pomorski letalci od 25. oktobra do konca meseca uspešno metali bombe na železniške naprave v Ronkih in VIII Vicentini ter povzročili mestoma požare. V podporo lastne infanterije so napadli pozicije baterij jugozapadno od Nove vasi in taborišče v Dolu, kakor tudi umikajoče se kolone, med katerimi so provzročili največje zmede tako na doberdobski planoti, potem pri Tre Porti, Torre Zuino, San Giorgio di Nogaro, Muzzana, Palazzona, Latisana in Casarsa. Bombardirani so bili nadalje kolodvozi v Muzzani in Latisani, kakor tudi druga železniška stekališča ponovno z uspehom napadena. Kako drzno se je pri tem postopalo, je razvidno najbolje iz pisma, katero je dne 27. oktobra generalni polkovnik baron Wurm poslal na odsekovo poveljstvo v Trstu, v katerem se izraža vrlim letalcem za dosedanjo v 12. soški bitki izvršeno obdobjanje vredno službo, ki prica o največjih osebni hrabrosti, drzni rezkosti in nezlomljivi volji, najtoplejša zahvala in priznanje. Njihovi neprekosljivi čini so da h vodstvu izbornega izvidnega materijala in so obenem uničevali sovražnika z bombami in strojnimi kamni. Posebno se je odlikoval praporščak Rippel kot voditelj zrakovplovca. Ko je dne 31. oktobra njegovo letalo zadel poino srpanpel, je bil težko ranjen na desni nogi. Kljub velikim izgubim krvi je vendar mogel s pomočjo opazovalca pomorskega praporščaka Pachera spraviti svoje letalo do Trsta. Poudarjati se mora še, da je uspelo 2 pomorskega letaloma, ki sta bili prvi bojni dan na Krasu zbiti na tla, pristati ob malem doberdobskem jezeru, kar se more označiti za posebno delo, ker pristanje letala na trdih tleh ni mogoče, pa sta na tak način mogla letali spraviti na tla nepoškodovani. Ismed drugih dogodkov v letalstvu meseca oktobra je še omeniti 19. oktobra izvršeno kombinirano akcijo dveh pomorskih letal z lastnimi lahkim torpedovkami proti sovražnim pomorskim bojnim silam na južni Adrij. Tu se je posrečilo našim letalcem daleč proč od naših ladij obložit nekovi sovražni torpedni rušilec z bombami, ki so ga težko poškodovale, kakor se je sodilo. Sicer je bilo pretekli mesec vse polno izvidnih, zapornih in napadalnih poletov, ki so se rasprostirali pre-

ko vse italijanske obali in so pogostoma prinesli dragocena izvidnega materijala in prizadejali sovražniku marsikatero težko škodo.

Z ostalih bojišč.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

10. novembra. Makedonska fronta. Na celi fronti navadni moteči ogenj. Vzhodno od Črne pri Gradešnici smo pregnali močne sovražne izvidne čete. Ob Mogleni in na levem bregu Vardarja so udri naši naskakovalni oddelki na številnih točkah v sovražne pozicije ter se vrnili z najrazličnejšim plenom. V dolini Strume so naši izvidni oddelki južno od Ormanlia razpršili sovražno stotnijo ter vjeli več Angležev, med njimi 1. Častnika. — Fronta v Dobrudži. Slabotno streljanje. Južno od Galaca smo zavrnili sovražni izvidni oddelke.

RUSKO URADNO POROČILO.

9. novembra. Severna fronta. V smeri na Fridrihštad v pokrajini južno od Boba so poskusili manjši nemški strafovniki oddelki dvakrat napasti naše predne straže. Zavržli smo jih. — Jugozapadna in romunska fronta. Ogenj pušk. — Kavkaška fronta. Ničesar bištevenga.

Nemčija in Kurlandija.

Frankobrod o. M., 10. novembra. Dunajski poročevalec »Frankfurter Zeitung« izve iz dobro poučenega vira, da Nemčija ne misli na to, da bi se v kakoršnikoli obliki polastila Litveške in Kurlandije.

TURŠKO URADNO POROČILO.

9. novembra. Kavkaška fronta. Na levem krilu smo iztrgali sovražniku v naskoku več važnih oporišč na višinah Kabek in Kapus. Sovražnik je pustil na mestu več vjetih in 50 mrtvih. Umaknil se je proti severu. — Na sinajski fronti smo brez omembe vrednih izgub umaknili del svoje fronte pred številno premočijo in sovražnikom. — Na ostalih frontah nikakoršnih posebnih dogodkov.

10. novembra. Kavkaška fronta. Na levem krilu smo preprečili poskušen sovražni napad. Več pušk, ročnih granat in vjetih je padlo v naše roke. — Sinajska fronta. Dne 9. t. m. je nastopila pavza v bojih. Sovražnih napadov ni bilo.

Angleži zasedli Hebron.

Beročin, 11. novembra. Angleško uradno poročilo pravi, da so Angleži zasedli Hebron (30 km južno od Jeruzalema) v Palestini in prodirajo proti severu.

Zavzetje Gaze.

London, 8. novembra. (Kor. urad.) General Allenby poroča: V noči na 7. t. m. so napadle naše čete turške utrbe južno od Gaze ter jih zavzele. Napredovali smo nato na desni do holma Al Mutas, ki obkrožuje mesto z juga in jugovzhoda, na levi pa do Sajk Redvana, utrdb, nekako eno miljo severno od mesta. Čez dan so naše čete prodrele skozi mesto ter dosepele do zaliva Vadi Hesta. 8. mlj severno od naše prvotne črte. Naše čete pri Beheridu so tudi uspešno prodrale v severozapadni smeri. V pokrajini vzhodno od Gaze drže Turki še nekaj jarkov. Vse pa kaže, da se bodo splošno umaknili proti severu.

Iz Mezopotamije.

London, 8. novembra. Po uspešnem podvzetju v bližini Dura so 2. t. m. naše čete prodrele ob Tigrisu navzgor ter 5. t. m. napadle Turke, ki so imeli zasedeno močno utrjeno pozicijo, ki je krila Tekrit. Med ognjem naše artiljerije so prekoračile naše čete 1200 jardov odprtega ozemlja. Indijski strelski polki so izvršili napad z vso silo, zavzeli obe prvi črti ter prizadejali sovražniku težke izgube. Te jarke smo nato utržili. Turški protinapadi so ostali brez uspeha. Med tem je napadla konjenica sovražnika na desnem krilu in naša artiljerija na levem bregu Tigrisa je dobila dobre cilje na cestah proti severu. Popoldne so naše čete nadalje napadle ter zavzele nadalje sovražne pozicije in prizadejale Turkom težke izgube. Zasedli smo 6. t. m. Tekrit.

Berna konferenca.

Iz Haaga poročajo, da je angleška vlada baje sklenila, da ne bo izdala potnih listov za udeležnike berne konferencie. Tudi s francoske in italijanske strani še ni nikakršnih poročil glede udeležbe na konferenci. Ker se sestane dne 22. novembra tudi nemški državni zbor, se smatra 19. november za neugoden dan za otvoritev konferencie.

Politične vesti.

== Konference dr. Susteršiča na Dunaju. Z Dunaja nam poročajo: Poslanec dr. Susteršič je zadnje dni opetovano konferiral z uradniki zunanega ministrstva. Sestal se je na Dunaju tudi z zastopnikom hrvatske frankovske stranke posl. Zagorcem. O neprestanih zvezah posl. dr. Susteršiča z zunanjim ministrstvom in s politiki, ki so stрупeni sovražniki našega narodnega stremjenja, se v dunajskih slovenskih krogih mnogo govori. Menimo, da bi bilo nujno potrebno, da se Jugoslavanski klub zainteresira za stranpota svojega člana, ki je v političnih zadevah ravnotako podvržen najstrožji klubovi disciplini, kakor vsakdo izmed njegovih tovarišev. Radovedni smo, ali dr. Susteršič klub poroča o svojih konferencah. Da bi posamezni jugoslavanski poslanci, dokler so člani Jugoslavanskega kluba, delali politiko na svojo pest in morda celo proti programu in načelom Jugoslavanskega kluba, to je absolutno nedopustno. Poslanec, ki danes na skrivaj antichambrira v apartmajih grofa Czernina in ki se udeležuje frankovskih konventikov v dunajskih kavarnah, ne da bi svojemu klubu poročal o predmetu in o namenu svojih razgovorov, ne sleduje čistih namenov.

== Novi slovenski časopisi. V soboto je začel izhajati v Ljubljani tednik »Jugoslovani«, za katerim stoji dr. Krekova struja. List hoče biti glasilo jugoslovanske deklaracije, politike, sicer se pa postavlja na pozitivno katoliško stališče. Po svoji vsebini je »Jugoslovani« namenjen inteligenci S. L. S. — V kratkem izide v založbi »Tiskovne zadruge v Ljubljani« tednik »Domovina«, ki naj predvsem nadomesti pred vojno izhajajoči »Naš Glas« in »Slovenski Dom« ter odpomore po možnosti tudi potrebam, ki so nastale vsled prenehanja »Soče« in »Narodnega Lista«. »Domovina« bo služila poljudnem delu za uredničenje jugoslovanskega programa ter posvečala posebno pozornost gospodarskemu vprašanju. V socijalno - demokratiški stranki je nastala kriza. Pri dnevniku »Naprej« je ostala v odvisnosti dunaj. socijalne demokracije stoječa »internacionalna« struja. Opozicija, ki stoji na narodnem in jugoslovansko - deklaracijskem stališču, bo začela menda izdajati tednik kot posebno svoje glasilo.

== Beneški Slovenci in mi. Popolnoma pravilno stališče je zavzel »Jugoslovani«, ko piše pod zaglavljem »Lepo po vrsti!«: »Slovenec« piše: »Dolžnost naše uprave bo, da uvede v šole beneške Slovence jezik domačega prebivalstva. To bi bil najlepši udarec ententi, ki bo morala stramu gledati, kako ob njenih praznih besedah proti zatiranju malih narodov, je beneški Slovenec šele pod Avstrijo dobil svoje narodne pravice!« — Zelo lepo, podpisemo z obema rokama in pričakujemo, da se res zgodi. Toda še prej kakor na Beneškem, bi prosili, naj se to zgodi na Koroškem, kjer se slovenski otroci ne učijo niti slovenskih črk (latince), ampak le nemških (gotških). Tudi med ogrske Slovence bi bilo potrebno gledati, kjer v tem oziru ni za las boljše kakor na Beneškem. Toraj lepo po vrsti: najprej na Koroškem, potem na Madžarskem in potem na Beneškem, in — besede o zatiranju malih narodov bodo postale prazne! Jasno je, da moramo zahtevati za svoje rojake enakopravnost, jasno je tudi, da moramo stremiti po združenju vsega naroda in gotovo je tudi, da bomo vse to dosegli potem svobodnega razvoja in samoodločbe narodov, ki se bo morala doseči v naši državi in ki je cilj tudi naše deklaracije: pri tem pa se moramo izogibati sumnje, kakor da hočemo zaiti med aneksioniste in podaljševalce vojne. Zato mora biti skrb naše državne uprave, da pri beneških Slovencih ne zaide v one zmote in da proti njim ne nastopa z ono zlohotnostjo, kakor napram Slovincem na Koroškem. Stajarskem in na Madžarskem. Vse drugo se bo našlo, ko si bo narod v odločih uri svobodno volil zakon in postave. Pred vsem pa popravite krivice, kjer je za to že več kot skrajni čas, storite svojo dolžnost napram narodom, ki so žrtvovali svoje najboljše za skupnost!

== »La Serbie« o dr. Kreku. Z Dunaja nam poročajo: Zenevska »La Serbie« je objavila v številki 21. oktobra iz peresa J. S. obširen nekrolog o pokojnem dr. Kreku. Pisatelj je dobro orisal pokojnikovo delovanje do zadnjih dni; opisal je njegovo navdušenje za srečnejšo bodočnost jugoslovanskega naroda, ki je sam ni doživel. Končno je preložil glavne misli iz Krekovega članka v prvi številki »Hrvatske Države«. Članek poudarja: »La Jugoslavie a perdu en le Dr. Krek un politicien et un homme nécessaire a son avenir. La fatalité a voulu que Janek Krek ne vit pas le grand jour de la libération qu'il avait prévu et a l'avènement duquel il croyait si tenement.« Jugoslavija je izgubila v dr. Kreku politika in moža, ki ji je bil za bodočnost potreben. Usoda je hotela, da Janek Krek ni doživel velikega dne osvoboditve, ki jo je videl naprej, in bodočnosti, v katero je tako trdno veroval.

== Mirovna demonstracija na Dunaju. Dunaj, 11. novembra. (Kor. u.) V veliki dvorani koncertne hiše se je vršilo danes od 50.000 ljudi obiskano mirovno demonstracijsko zborovanje socijalno - demokratičnega delavstva, na katerem so govorili poslanci dr. Ellenbogen, Domes, dr. Renner in dr. Adler ter je bila sprejeta resolucija za čim prejšnji mir.

== Trocki. Poleg Lienina, ki se je postavil na čelo ruske vlade ter značilno pričel svoje delovanje z zaplenjenjem denarnih zavodov, stoji v ospredju sedanje ruske vlade Lev Trocki, ki je, kakor Lienin, židovskega pokolenja ter mu je meščansko ime Bronstein. Bronstein - Trocki je doma iz Nikolajevka in stoji v 37. letu. Že kot 19leten deček je bil zaradi socialističnega nastopanja pregnan v Sibirijo, odkoder pa je zbežal in živel nato v inozemstvu, kakor Lienin. Prej se je pričelval menševikom, od katerih pa se je ločil ter prestopil k boljševikom. Novembra in decembra 1915 je stal na čelu petrogradskega delavskega sovjeta. Spisal je nemško knjigo o ruski revoluciji, kakor se je vedno gibal skoro izključno le v nemških krogih, tako zadnja leta na Dunaju, neposredno pred izbruhom vojne pa v Ameriki.

Vesti iz primorskih dežel.

Cesar in cesarica v Gradežu. V petek sta se pripeljala cesar in cesarica z motornim čolnom v Gradež. Ogledala sta si v lagunah tudi sloveče zdoške baterije, ki so deloma ostale nepoškodovane. Gorški mestni magistrat se je preselil iz Trsta v Gorico. Ekspozitura v Trstu bo uradovala še ta mesec.

»Nikdo naj ne hodi v Gorico!« Poročevalec tržaške »L' Eco« piše: Nikdo naj ne hodi v Gorico, to je opomin moj, katerega ključem someščanom. Kdor pride, je le za nadlego. Le redki so prostori, kjer se more spati, vse razpada, povsodi grozi nevarnost. Najpotrebnejšega manjka celo za one, ki so ostali tam. Potrpiljenje in še enkrat potrpiljenje! Cesar hoče, da se Gorica oživi, Goričani pa naj zaupajo in počakajo, da se delo izvrši... — Razni slovenski obrtniki in trgovci se že vračajo. Tako smo že poročali, da sta tam pek Valentinčič in mesar Štamič. Batelj je odprl gostilno v svojih prostorih, Figelj s Travnika hoče odpreti hotel »Jelene«, mesar Francolič, ki je sedaj v Ajdovščini, prireja svoje prostore v Gorici, odpravljajo se tudi drugi.

Schulvereinska šola v Gorici. »Grazer Volksblatt« poroča, da je šolsko poslopje nemškega Schulvereina v Gorici ostalo skoro neprizadeto po obstreljevanju, da so ohranjena učila in razni drugi šolski predmeti nedotaknjeni, malo škoda na zidu bo mogoče v kratkem popraviti in nemški Schulverein je že storil vse potrebne korake, da se bo mogel poduk pričeti tekom treh ali štirih tednov. — Prebivalstva je sicer še malo v Gorici, ali kar je otrok in kar jih prihaja polagoma, za te se že odpira nemška past v Gorici. Dolžnost oblasti je, poskrbeti za šolski poduk v mestu, kakor hitro bo to potrebno, pa tako, kakor razmere dejansko vevajo: v slovenskem za slovenske in v italijanskem jeziku za italijanske otroke. Odklanjamo pa najenergичnejše vsak poskus, mereč na raznorodovanje naših otrok v Gorici.

Italijanski kralj je bil v Gorici, kakor znano, kmalu po zavzetju mesta s strani Italijanov. Preostali pripovedujejo, da se je mudil kralj v mestu komaj deset minut. Peljali so ga na municipij, kjer ga je čakal dr. Vecchi, odrešeni magistratni uradnik, znani Quain, in drugi. Navzočih je bilo nekaj otrok in nekaj radovednih žensk. Čez 10 minut se je kralj odpeljal iz mesta. Ali po Italiji so prodajali razglednice, ki kažejo kralja, kako korako po Travniku, obdan od svojih generalov, sredi ogromne množice.

Okrevališče za slovensko učitelstvo ob Adrij. Na običnem zbrhu slovenskega učiteljskega društva za Trst in okolico je bil sprejet predlog učitelja g. Karla Mahkota za ustanovitev okrevališča, namenjenega vsemu slovenskemu učitelstvu. Plemenita namera, ki naj se vresniči!

Italijanski grobovi. Italijani so pustili v gorški deželi obilo jako lepih vojaških grobov. Po pokopališčih se vidijo na vojaških grobovih železni križi, nekatere grobnice imajo krasna kiparska dela. V Ogledju so pokopavali vojake za veliko baziliko, na katere zdovju so verzi D' Anunzijevi v spomin tam počivaloščih bojevnikov. V Ogledju je pokopan tudi D' Anunzijevi sin, ki je padel pri Faietnem hribu kot poročnik.

Dnevne vesti.

— Deklaracija in občine. Na predlog gosp. župnika Pavšiča je občinski odbor na Turjaku v svoji seji 3. novembra t. l. sprejel soglasno sledečo resolucijo: Občinski odbor z veseljem pozdravlja izjavo našega knezoškofa dr. Jegliča in vseh slovenskih političnih strank z dne 15. septembra 1917, tikajočo se državnoborske deklaracije jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. mirovnega stremjenja sv. očeta Benedikta XV. in našega presvitega cesarja Karla I. s pristavkom, da se ta izjava priložbi v obeh slovenskih dnevnikih, se o tem obvesti Jugoslovanski klub in prevzvišeni gospod in knez. — Z g o n c. župan. — Iz St. Lenarta nad Laškim: Predsedniku Jugoslovanskega kluba na Dunaju se je poslala sledeča izjava: Odbor občine Sv. Lenart nad Laškim se v imenu prebivalstva cele občine Sv. Lenart nad Laškim z navdušenjem pridružuje deklaraciji Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje Jugoslovancov v samostojno in neodvisno državo pod habsburškim žezlom. Ravnotako se iskreno pridružuje blagim prizadevam sv. Očeta, da se čim prej konča strašna vojna med narodi in sklene trajen, pravičen in časten mir. — Županstvo občine Sv. Lenart nad Laškim, dne 1. novembra 1917. Župan: Anton Jančič. Svetovalec: Janez Slockan. Podpisli odbornikov.

— Čruvotniki se sproščajo na tri načine: na nedoločen čas, začasno in s končnim rokom. Slednji bi bili morali obnoviti prošnjo od 25. oktobra. Kako naj pa to store, če so jim bili dostavljene odloki po danem terminu in so nekateri vsled neugodnih poštinih razmer prešli tozadevne odredbe šele meseca novembra. Če so zamudili rok, ga niso po lastni krivdi, ker niso bili pravčasno obveščeni in pričakujemo od merodajne strani potrebnih ukrepov, da ne bodo prežidali prizadevi.

— Zlatko Baloković je dosegel s svojim koncertom v Trstu 8. novembra velikanski uspeh. Največja tržaška dvorana v Politeama Rosetti je bila razprodana! Oduševljenje tako veliko, da je moral Zlatko pet komadov dodajati in da ga je direktorja še za drugi koncert 15. novembra angažiral. Kritike pišejo izredno veliko pohvalje.

le, pravijo, da je Baloković eden najmlajših pa največjih goslarjev sedanje dobe. Hvalijo njegov izredni glasbeni temperament, duhovito predavanje, drzno tehniko, najtnejši čut in sploh da ima vse vrline najboljših umetnikov. Zanimivo je, da je Krouzerjeva Sonata silno dopodala, kar je tem večjega pomena, ker je to izredno klasično delo. Slovanske skladbe in Wienavskega fantazija so običajno razgrele, izborni je spremljajoči mojster Currelich, najboljši tržaški pianist.

— Umrlj. Umrlj je v bolnišnici v Larieli na Laškem 28. oktobra t. l. c. in kr. računski podčastnik pešpalka št. 17. Fran Preslesnik. P. v m. — V Ljubljani je umrla dne 11. novembra nadsestra Rafaela Mirt s I. kirurškega oddelka deželne bolnišnice. N. v. m. p. — Rodbini Pungerič je v večni mladosti 4 in pol let umrla po kratki bolezi hčerka Rožica. P. v m. l.

Ogenj. Po neprevidnosti stranke H. v hiši št. 64 na Sv. Petra cesti izbruhnil je v soboto 10. t. m. ogenj v kletni dvoranji. Bila je precejšnja nevarnost. Vsled hitrega nastopa strank se je večja nosreča preprečila. Zažgali so otroci stranke H. Starši pazite na otroke!

Nezgodja. 65letni čevljar Josip Rakar v Ljubljani je pobral na Dolenjski cesti kos dajnega lesa, na katerega koncu je bila nataknjena neka debelejša reč. Ko je prišel domov, je s tem lesom zakuril. Počilo je in Rakarja močno poškodovalo na levi roki. Tisti konec na lesu je bil ročna granata.

Z bajonetom zabodena. V Sostrem je v gostilni Franzevi neki vojak zabodel domaćo hčer Jerico Porenta z bajonetom v prsi. Dekle se je zgrudilo na tla in umrla. »Bodi inč!« Ta veliki kulturni film se predvaja od danes naprej do petka v tukajšnjem kino Idealu. V teh dnevih se upirajta to poučno delo v vseh mestih monarhijske s senzacionalnim uspehom. Kako se obvarujemo in kako se borimo proti neki razpasli za nevarni ljudski bolezni, nam predloči ta film v obliki družabne drame prav izvanredne vrste. Predprodaja vstopnic vsaki dan od 11—12. popoldne. — Vredstave kot običajno. Brošure po 60 v. se dobe pri blagajni.

Izgnubila se je kršna karta za sedem oseb od Brega št. 20 po Vrtni ulici do Cerkevne ulice št. 28.

Aprovizacija.

† Meso na rdeče izkaznice. Stranke z rdečimi izkaznicami brez A prejmejo meso v torek, dne 13. novembra popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je ta - le red: Od 1. do 1/2 št. 1—200, od 1/2. do 2. št. 201—400, od 2. do 3. št. 401—600, od 3. do 4. št. 601—800, od 4. do 5. št. 801 do konca. Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi 1/2 kg, 3 in 4 osebe 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kg. Kilogram stane 2 kroni.

† Meso na rdeče in rumene A - izkaznice. Stranke z rdečimi in rumenimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko A, prejmejo meso v torek, dne 13. novembra popoldne v cerkvi sv. Jožefa od 1/4. do 4.

† Meso za uradniške skupine. Mestna aprovizacija bo oddajala uradniškim skupinam v torek, dne 13. novembra popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso. I. skupina: od 4. do 1/2 št. 1 do 200, od 1/2. do 5. št. 201 do konca. — II. in III. uradniška skupina od 1/2. do 1/4. — IV. uradniška skupina od 1/4. do 6. Ena oseba dobi 1/4 kg, 2 osebi 1/2 kg, 3 in 4 osebi 3/4 kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 1/4 kg, več oseb 1 1/2 kilograma.

† Sveža repa na rumene izkaznice C št. 721—960. Stranke z rumenimi izkaznicami C št. 721—960 prejmejo svežo repo na Poljanski cesti št. 15 v torek, dne 13. novembra popoldne. Določeni je ta - le red: od 2. do 3. št. 721 do 800, od 3. do 4. št. 801—880, od 4. do 5. št. 881—960. Vsaka oseba dobi 10 kg; kilogram stane 10 vin. Pripravite vrece!

† Kruh na izkaznice brez številki se dobiva od danes naprej v vojni prodajalni na Starem trgu. Moka se dobiva še nadalje v trgovini gosp. Sever, Sv. Jakoba trg.

† Prejemnice za petroleje se izdajajo za zavode in druge obrate, ki so že vložili prošnje, od torka, dne 13. novembra dalje v mestni posvetovalnici. Novih prošnji za petroleje za mesec oktober se več ne sprejema.

† Uravnava promet z jedilnim kostanjem. C. kr. deželno predsedstvo za Kranjsko je dalo z ukazom z dne 30. oktobra 1917, št. 32.174 jedilni kostanj na Kranjskem pod zaporo. Kljub zapori pa smejo posestniki jedilnega kostanja: a) tiste množine porabljati, ki jih potrebujejo za prehranjevanje pripadnikov svojega gospodarstva; b) iz svojih zalog prodajati neposrednim porabnikom in sicer enemu in istemu ne več kot 20 kg. Pridelovalci, hranilci in trgovci morajo svoje zaloge kostanja v osmih dneh ponuditi v nakup deželni nakupovalnici za sočivje in sadje v Ljubljani (Gradišče št. 10, I. nadstropje). Ako ponudnik v teku 14. dni po datumu prejemnega potrdila, ki ga v treh dneh izda poslovalnica, ne dobi obvestila, da se bo kostani od njega prevzel, sme z istim prosto razpolagati. Kostani sme pridelovalec prodajati 100 kg po 80 K. Ako je železniška postaja oddaljena 5—10 km, se zviša cena za 2 K, čez 10 km pa za 3 K za metrski stot zdravega blaga. Pri nezdravem blagu se cena primerno zniža. V trgovini na debelo se sme kostani prodajati po 96 K za 100 kg. — Pošiljative kostanja smejo železniške postaje sprejemati le, ako so pri tovarnih listinah pridejana prevozna potrdila deželne poslovalnice za sadje in sočivje. Tozadevni prestopki se strogo kaznujejo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Tiskalnica in tisk »Narodna Delavnica«.

Književnost.

M. Maestrlinck: *Šivot poča*. Te dal je izšlo v hrvatskem prevodu kot prva knjiga istovrstnih del iz prirodoslovja v našem hrvatskem prirodoslovnem društvu. Maestrlinck: *Življenje čebel*. Delo ni samo kak pošk v praktičnem čebelarstvu, marveč je filozofske pesniške razmiselnosti. Izjemen življenjski čebel ter odseva v celih svoji vsebini miselnostno razpoloženje pesnika. Maestrlinck govori v tem delu izkušnje 20letnega opazovanja s pesniško fantazijo. Uč študentja opozoriti prirodo ter mu tako tajnosti čebelstkih ljudstev: Vse njegovo delo govori pesniško razpoloženje in opozorja, da ne maramo priti na sredi varokom vseh tajnosti tega življenja. Delo je prevedeno že v vse kulturne jezike ter je našlo povsod hvalečno citateljstva. Priporočamo ta naš prevod, ki se narosa pri uredništvu „Priroda“. Zagreb, Demetrova ulica 1. Knjiga stane vsaka 5 K, povezana 4 K. Za člane društva 1 K ceneje. Denar je poslati vprej.

Benzin motor za 6-8 H P
v popolnem dobrem stanju proda Fran Šuštar, Rimska cesta 16, Ljubljana.
Istotim se sprejme več mixerjev.
Isto se pridna in poltina
služkinja
za vsa domača dela proti mesečni plači 40 kron. ter hpa in stanovanju. 3348 Kje, pove upravištvo „Slovensk. Narod.“

Kočija napel pokrita, dobro ohranjena in pripravna za vprego enega konja. se kupi. — Ponudbe pod „Kočija 3847“ na upravn. „Slov. Naroda.“ 3847

16 letni deček šeli vstopiti kot učence, začetnik v kakšno obrt, najraje za mehanika ali mesarja. 3773 Maslov pove upravištvo „Slov. Naroda.“

Lepa soba
z dobre postrežbo se odda solidnemu gospodu. Na željo tudi zajutrek in perilo v hiši. Pismene ponudbe pod „Lepa soba 3848“ na upravn. „Slov. Naroda.“

Dobrodoša gostilna
ali manjša restavracija na prometnem prostoru, se vzame bodisi v najem ali v zakup. Cenj ponudbe pod „Gostilna 1918“ na upravn. „Slov. Naropa.“ 3837

Proda se:
Gračina na Kranjskem, 500 oralov zemlje, med tem 200 oralov gozda cena 1.600.000 K. Gračina na Štajerskem za 1 milijon kron, gračina pri Ljubljani, 600 oralov za 2 mil. kron. Trgovska hiša v Kranju za 110 tisoč kron. Int. oceniti naj se b. braje za prometni biro „Rapid“ v Mariboru na Dravi

Notarska pisarna Ivana Plančana v Ljubljani sprejme notarskega koncipijenta.
Ponudbe naj se naslovijo na imenovano pisarno. 3836

Samostojnega, blazne zmožnega KNJIGOVODJO
sposobnega tako gradbeno podjetništvu, kot solovnice v znanju v Dalmaciji, proti dobri plači in hranj. — Ponudbe sprejema: Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani. 3839

Radi preselitve se proda v l. 1913 zgrajena, z vsemi udobnostmi opremljena **enodružinska VILA**
s prostornim dvoriščem in velikim vrtom v najlepši legi Ljubljane. Cena K 80.000. Izselitev po končani vojski. Dopisi „solonel dem 3849“ na upravn. „Slov. Naroda.“

BUKOV GOZD
se izdelovanja drva, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem se daleč od železniške postaje. — Vzamemo se tudi večja njiva v najem v okolici Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3505

Za aprovizacijske urade in črnovojniške obrate dobavlja **meso, prekajeno meso, klobase in druga živila**
Josip Glauninger,
„Hotel Stadt Wien“, Ljubljana. 3657

Matko Kranjc
trgovski poslovodja
Iva Raigel
kontoristinja
— poročena —
Vič-Glince, dne 12. novembra 1917.

Ali se hočete svojega **revmatizma protina, ischiasa**
korenito iznebiti?
Tisoči že ozdravljeni!
Bolečine v udih in členkih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, bodeenje v različnih delih telesa, celo oslabele oči so posledice revmatičnih in protinških bolečin.
Nudim Vam naraven produkt za zdravljenje.
Nobena univerzalna medicina, temveč zdravilno sredstvo, ki je dobrotna mati narava bolnim ljudem daruje.
Vsakemu brezplačna poskušnja.
Pišite mi takoj, da Vam pošljem svoje zdravilo in poučno razpravo brezplačno. Postanete hvaležen moj privrženec.
Ekspedicija: Oporn-Apotheko, Budimpešta, VI., edd. 244.

Brez posebnih obvestil.

+

Ana Prelesnik roj. Pavček, soproga računskega podčastnika, naznanja v svojem in v imenu svoje hčerke **Fanice** in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njen iskrenoljubljeni in neopozabni soprog, gospod

Fran Prelesnik
c. in hr. računski podčastnik I. razr. pešpolka

dne 28. oktobra 1917 na laškem bojišču v Larici (Laško) v vojaški bolnici preminul.

LJUBLJANA, dne 10. novembra 1917.

3846 **Žalnoči ostali.**

Podpisani naznanja prežalostno vest, da je poklical Bog svoje zvesto služabnico k zaslužnemu večnemu plačilu, da je umrla zanesljiva sotrudnica kirurške činovnosti, nadaestra in instrumentarica, prečastita

S. Rafaela Mirt

dne 11. novembra 1917 po kratki bolezni v 40. letu starosti. Cele noči je prežula pri sprejemanju in operacijah ranjenecov, cele noči je žrtvovala pomoči in tolažbi bolnikov, pala je sredi najtežjega samaritanskega dela, kakor angelj ljubezni, kakor žrtev vseučilnoče vojske. Hvaležen spomin ji ohranijo ranjenci in bolniki, občinstvo in zdravniki.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1917.

V imenu I. kirurg. oddelka dež. bolnice
dr. Franc Derganc,
primarij,

3851

Sorodnikom in znanec naznanjamo prežalostno vest, da je Vsemogočni našo nad vse ljubljeno

Rožico

v nežni mladosti 4 1/2 let poklical po kratki in mučni bolezni med svoje krilatce.

ŠKOCIJAN, dne 8. novembra 1917.

3885 **Rodbina Pungerčič.**

Najnovejše umetniške razglednice
po 10.—, 18.—, 15.— K à 100 komadov, slika kino-izalov K 15.— na 100 komadov dobavljiva naloga razglednice št. Rimsmonger, Dunaj V., Schönbrunnerstr. 48.

Gospodična
šeli službo, kot vstopiteljica k dvema ali trem strokam Pomagala bi rada tudi pri gospodinjstvu. Cenj ponudba pod „Gospodična 3838“ na upravnštvo „Slovensk. Narod.“

Kupim dobro posredno, amine in zdrave olupke od hrušek in jabolk po 2 K, predvse (nature se zamoroje tudi v slabem vremenu na pedih i. t. d. sušiti) po po 80 v kg. Če cene souudbe z navedbo imenine in veorei, se prosil na tvrdeke Fran Roj, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Pridna in poltina
KUHARICA
za takojšnji vstop se išče za kavarno „Central“ (Studen Nikolč) v Ljubljani, sv. Petra mestj. Kavarniške stroke večče imajo prednost.

Fran Marolt, Ljubljana, Slovenske 1005
vojaške narodne pesmi
za K 1.20 ali 1.25 sp. dobe šo. Po pošti 20 v. več. Najbolše darilo!

Kupujem in prodajam.
bodisi pokštvo, steklenino, železo, sušice, porcelan, orožje, podobno, star donar, sploh vse, kar je najmanj 50 let staro.
Obenem kupim staro zobovje. Posredujem za hiše, zemljišča itd.
Albert Derganc
brivec in koncesijonirani starinar

Trgovci! Gostilničarji!
KOCKE za juho!
zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron, Najbolše kocke za goščo, 1000 kock 40 K. Najbolše kocke za kisel-juho, 1000 kock 40 K pošilja proti povzetju ali predplačilo tvrdiku
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg št. 28. 3190

Josip Jug
pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.
se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa v to stroke spadajoča dela. Jamčim da delam sawo s pristnim firnežem.
Solidna in točna postrežba.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
Delniška glavnica 10,000.000 kron. Rezervni fondii okroglo 1,500.000 kron.
Podružnice v Splitu, Colovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, (sedaj v Ljubljani) in Celju.
Vloge na knjižice in tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev. Finaniranje obratnih dobav. Aprovizacijski krediti.
Oficijelno subskripcijsko mesto za podpisovanje
VII. avstrijskega vojnega posojila.
Podpisovanje se vrši od 5. novembra do 3. decembra 1917.

Podružnica Ljubljana. **JADRANSKA BANKA** Podružnica Ljubljana.
Delniška glavnica: K 12,000.000. Rezerve: okrog K 1,000,000.—

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in firo račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez odira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: **Trst**
Podružnice:
Buzovnik, Spiljet, Dunaj, Kotor, Metohiće, Srijem, Obrenik, Zadar

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.
IZDAJA: Čeke, sakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.
DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.
PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: **JADRANSKA.** 10 **Telefon št. 257.**